

Množství informací z nás dělá pr

Každé pondělí vyzývá Jan Nepomuk Piskač v divadle SUD lidi k jazykovému tanci. Skládá ho ze slov, zvuků, pauz a ticha. Všem prvkům dává velkou váhu.

Alena Binterová
České Budějovice

Studoval na Divadelní fakultě múzických umění u Ivana Vyskočila, jehož improvizované Nevidadlo proslulo hravostí, humorem a absurdními situacemi. Nikoho tedy nepřekvapí, že si pětaticetiletý Jan Nepomuk Piskač jednou nasedl na záda velkou bílou vanu a vyrazil do centra Prahy.

Vyskočilův Příběh s vanou je natolik vtípný, že člověk dostane chuť vyzkoušet si, jaké to je být středem pozornosti, a přitom nic nevidět. Líbilo se vám to?

Vana byla poměrně těžká a já s ní naběhal asi třicet kilometrů, protože občas do záberu vjela tramvaj a bylo třeba akci opakovat. S nápadem přišel Pavel Kolaja, který točil dokument o profesoru Vyskočilovi. Součástí byly i hrané scény a motiv s vanou je tak výrazný, že nemohl chybět. Vybrali mě, že prý mám dost páry, tak

jsem s vanou běhal po Karlově mostě, Staroměstském náměstí a kolem Slávie.

Na fotce vás dokonce vede po Karlově mostě policista. Co tomu říkal?

Ochotně mě navigoval. Žijeme ve světě, kde není o výstřednosti nouze. Vyskočilovi ale nejde o samoučelné exhibice kuriozit, zajímá se o to, co je za tím, v tomto případě pod tím. Pod vanou jsem cítil smysl toho nesmyslu. Moderní umění zhusta zachází s provokací, aby si člověk v té obecné letargii vůbec něčeho všiml.

Se slovem vana si hrajete dál. Pro Budějovice jste vymyslel pořad Horování.

Líbí se mi, že v tomto městě vznikl příjemný klub Horká vana, dokonce tam mají jednu pohovku vyrobenou z opravdové vany. Byla mi pohodlná, a tak jsem si tam na dvanáctý duben domluvil translatologický večírek.

Co to je?

Nazývám tak svůj pořad z „překladů a překradů tvorby cizí i sobě vlastní“. Bude to taková lázeň ze slov na jazyku a balzám pro uši. V zásobě mám bezmála dvacetihodinový repertoár autorských i převzatých textů desítek autorů, mezi nimiž je Kafka, Charms, Queneau, Prevert, Morgernstern, Pasternak, Frynta, Reynek či Skácel. Libovolně je kombinuju,

precházím do různých jazyků a někdy naopak „vypnu zvuk“ a představím text pouze pomocí gest a mimiky.

Zdejší publikum má rádo improvizaci Jaroslava Duška, vždy tu mívá nabitou. Nabízíte také hru se slovy?

Máme oba školu Ivana Vyskočila, leccos jistě cítíme stejně. Jedno slovo rodí druhé. Ale já jsem se hodně zaměřil na cizí řeči, využívám jejich melodii, odlišný rytmus. Je to tělová záležitost. Překladatel Vladimír Mikeš říká, že v rytmu té které národní poezie je zakletý rytmus ženské chůze – třeba Španělka chodí v trocheji, zatímco Ruska v jambu.

Kolika řečmi mluvíte?

Studoval jsem na Gymnáziu J. V. Jirsíka, odkud jsem se na rok dostal do francouzského Dijonu. Zcela obklopený francouzštinou jsem tam na jednu dostal velkou chuť doplnit si ruštinu a němčinu, které jsem coby povinné předměty na základní škole vůbec neměl rád. Umím anglicky, jeden semester jsem strávil ve Finsku. Diplomku jsem psal o polském divadle. Polštinu mám ve velké oblibě.

Když mluvím cizí řečí, připadám si trochu jako někdo jiný. Platí podle vás rčení „Kolik jazyků znáš, tolikrát jsi člověkem“?

Každá řeč člověka obohacuje. Když užívá cizí jazyk, změní se mu hlas, mluví v jiné tóni-

NEPOMUK. Jan Piskač používá od dětství i jméno Nepomuk, kt

ně. Zvolní, je uvolněnější, ale zároveň soustředěnější, a to je velká výhoda, protože je víc vnímavý. Cizí řeč navíc dává možnosti vyslovovat některé hlásky jinak, člověk si může hezky po holandsku zachrochtat nebo se polaskat s polskými ř, š nebo č. Mimochodem amplion uličního rozhlasu se polsky řekne ščekačka. Není to přesné?

Zapojujete do této hry i své žáky? V Budějovicích je učíte ve Studentském univerzitním divadle a na Vysoké škole technické a ekonomické.

V SUDu mám kurz tvůrčího

čtení, psaní, přednášení. Při něm každé první pondělí v měsíci pořádáme večer společně vystoupení i pro veřejnost.

Byla jsem na vaší hodině a zaujalo mě, jak se detailně mazlíte s každým slovem. Třeba máslo učíte vyslovovat, jako kdybyste ho opravdu mazal na chleba. Proč?

Není náhodou, že mluvídla máme tam, kde jsou i naše chuťové pohárky. Slovy se dá mlaskat, slintat, můžeme je zálibně poválet po patře nebo ceddit skrz zuby. Požitek ze slova se pak rozlévá po celém těle.

A pak víc vnímáme, o čem je řeč?

Žijeme v době, kdy z nás množství informací udělalo průtokové ohříváče – média nás zásobí ze všech stran a při páté zprávě už nevíme, o čem byla ta první. Proto je čím dál důležitější, jak se člověk vyjadřuje. Aby zaujal, nenudil, neotravoval. Nejdřív učím zpomalit a pracovat s tichem. Pauza může působit napínavě, posluchač zpozorní, takže lze zdůraznit to, co přijde po ní. Většinou to různí řečníci dělají opačně a slovo, kterému dávají hlavní význam, hlasitě vyhrknou. Ale to působí spíš nelibě. Radím nezdůrazňovat věci výstřelem, ale spíš ztišením či zpomalením.

HOROVÁNÍ. Netradiční pohovka v klubu Horká vana inspirovala Jana Nepomuka Piskače k novému pořadu. Foto 7/ Marek Podhora

Útokové ohříváče, říká mistr řeči

...eré při křtu dostali jeho děda a otec. Ukázky textů má na internetové adrese <http://jnp.mypage.cz/>. Foto 7/ Marek Podhora

Po oscarovém filmu Králova řeč, který je zrovna hitem v kinech, už je mi váš obor trochu jasnější. Král koktal – uměl byste si poradit také s nějakou vadou řeči?

Na to nejsem odborník, ale pokud má nějaká osobnost co říct, vada řeči mě neruší. Naopak poslouchám pozorněji – třeba Karla Schwarzenberga nebo Leoše Suchařípu. Tento herec se vrátil na scénu

po mozkové mrtvici a znovu se učil mluvit. V té době natočil film Faunovo velmi pozdní odpoledne a já si tam vychutnávám každé jeho slovo, protože tuším, kolik mu dalo práce.

Máte dvě malé dcery, čtete jim před spaním?

Samozřejmě, čteme a pak si ještě vyprávíme. Radím to každému, je to zážitek. Při čtení nahlas člověk o autorovi zjistí mnohem víc, než když čte

jen v duchu očima. Tohle mě u Vyskočila naučila paní Ada Fryntová, manželka slavného básníka a překladatele.

Jste tvůrcem takzvaných hightech haiku. Co to je?

Jsou to drobnosti, které se vejdou do jedné textové zprávy. Mobil se stal mým zápisníkem, a ta povedená haiku pak krasopisně přepisují do notýsků. Už je mi ta forma ale trochu těsná, občas z ní ří-

kanka přeteče a vznikne třeba znělka na ploše dvou i tří SMS.

Co všechno už se vám do malých textovek vešlo?

Začínal jsem variacemi na šrámkovské. Chtěl bych tě potkat. Rozplemenily se mi na 134 čtyřverší. Čekali jsme dítě, tak jsem počítal ovečky. I tento cyklus znamenal jistou posedlost, ale stým haiku jsem ho nakonec uřal. Protože to byla stovečka.

Čajovky (Čajové básně)

SPADLtiCUKRdo
CAJE/VYPIJcajDRIV,ne
zSEroztaje/SNEZcukrD
RIV,nezSErozpusti/CIS
TYcajRACIZtiODPUSTI
T//KAPLOtiMLEKOdoK
AVY/VYLOVjeDRIV,ne
zSEroztavi/SCEDkavuD
RIV,nezDAodplít(t)i/S
PLAKATInadMLEKEMro
zlitym//SPADLAtiJEHL
AdoSENA/VIS,coTOpr
oTEBEznamena/VYDA
TsePROkapkuDOMore
/CHVILjsiDOLE,mzíkN
AHORE//

Spadl ti cukr do čaje
Vypij čaj dřív, než se roztaje
Sněž cukr dřív, než se rozpustí
Čistý čaj ráčiz ti odpustit

Káplo ti mléko do kávy
Vylov je dřív, než se roztaví
Sced' kávu dřív, než dá odplít(t)i
Splakati nad mlékem rozlitým

Spadla ti jehla do sena
Viš, co to pro tebe znamená
Vydat se pro kapku do moře
Chvilí jsi dole, mžik nahoře

Inzerce

NOKIA
Connecting People

Chytré telefony za vesmírně nízké ceny

U Vodafonu získáte limitovanou nabídku telefonu Nokia C7 za skvělou cenu. Stačí si s Tarifem na míru pořídit Internet v mobilu naplno na 2 roky s měsíční útratou 1 177 Kč. Platí jen do 31. března 2011.

Pro další kombinace nabídky navštivte www.vodafone.cz

power to you

0110011877